

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: Primær Sundhed, Ældrepolitik og Jura
Sagsbeh.: DEPSSK
Koordineret med:
Sagsnr.: 1601719
Dok. nr.: 14888
Dato: 03. februar 2016

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

[11. februar 2016 kl. 15.30 – 17.00 Christiansborg, lokale 1-133]

Tale til samråd om en værdig ældrepleje

Jeg vil gerne sige tak for indkaldelsen til dette samråd om, hvordan vi sikrer, at kommunerne får bedre rammer til at levere en værdig ældrepleje.

Jeg redegør gerne for regeringens politik på et område, som vi prioriterer meget højt.

Regeringen har sammen med partierne bag finanslovsaftalen for 2016 løftet sundheds- og ældreområdet med i alt 3,4 mia. kr. i 2016. Blandt andet til en handlingsplan for den ældre medicinske patient, og, som jeg kommer tilbage til, med 1 mia. kr. årligt fra 2016 og frem til en mere værdig ældepleje.

***

Baggrunden for samrådet er bl.a. TV2s reportager fra november 2015, hvor vi så flere eksempler på dårlig ældrepleje på plejehjem.

- Jeg vil godt starte med at slå fast, at for mig er det ikke værdigt, når vi ser nogle plejehjem, hvor toiletbesøg bliver skemalagt, og hvor beboerne kan ligge flere timer i en våd seng.
- Jeg vil i den forbindelse understrege, at kommunerne har et lovgivningsmæssigt ansvar for at tilbyde den nødvendige hjælp og pleje til ældre borgere, som ikke længere kan klare sig selv.
- Det er kommunerne, der har ansvaret for, at der er tilstrækkeligt med personale på plejehjemmene, og at der er en ledelse på det enkelte plejehjem, der kan sikre en god kultur og kvalitet i plejen.

***

Vi er fra regeringens side meget opmærksomme på forholdene i ældreplejen. Det er også derfor, at vi fra regeringens side investerer i ældreplejen og arbejder målrettet på at få skabt nogle gode rammer for en mere værdig ældrepleje.

- Det er regeringens politik, at ældre borgere, hvad enten de bor på et plejecenter eller i egen bolig, skal have en værdig pleje og omsorg, så de kan fortsætte med at leve det liv, de ønsker med størst mulig livskvalitet og selvbestemmelse.

- I finanslovsaftalen med Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti er vi derfor blevet enige om en samlet model for, hvordan vi sikrer mere værdighed i ældreplejen. Hvor der både ses på værdierne i ældreplejen og afsættes flere midler til en mere værdig ældrepleje.

***

Vi har fremsat et lovforslag om, at alle landets kommuner skal udarbejde en værdighedspolitik på ældreområdet. Et lovforslag, som under 1. behandlingen fik opbakning fra næsten alle partier i Folketinget. Det er jeg selvfølgelig glad for.

Med værdighedspolitikken forpligtes den enkelte kommune til at beskrive sine overordnede værdier og prioriteringer på ældreområdet.

Kommunerne skal som minimum i deres værdighedspolitik forholde sig til 5 centrale områder i ældreplejen:

- Livskvalitet
- Selvbestemmelse
- Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen
- Mad og ernæring samt

- En værdig død
- Det er områder, som kræver, at kommunerne kommer bredt omkring i drøftelserne af, hvad der kan give en mere værdig ældrepleje i den enkelte kommune.
- Og det er områder, som kan rumme drøftelser og prioriteringer af stort set alle aspekter af en mere værdig ældrepleje.
- Endelig vil jeg godt pointere, at de fem punkter vel at mærke er minimumskrav til, hvilke områder kommunerne skal drøfte. Den enkelte kommunalbestyrelse kan selvfølgelig godt vælge andre områder til.

***

Med lovforslaget har vi vægtet, at kommunernes arbejde med værdighedspolitikken sker ved en inddragende proces.

- Vi ønsker at sikre, at der kommer en dialog i den enkelte kommune - både med de ældre selv og med de mennesker, der til dagligt er i berøring med kommunens ældrepleje.

- Derfor stiller vi i lovforslaget krav om, at kommunalbestyrelserne skal inddrage både ældrerådet og andre relevante parter, når værdighedspolitikkerne skal laves.
- Det er mit indtryk, at mange kommuner allerede er godt i gang med at udarbejde deres værdighedspolitikker, og at de som en del af dette arbejde virkelig vægter inddragelsen af aktørerne på ældreområdet.
- Esbjerg Kommune har eksempelvis lige arrangeret et stort borgermøde for at få input til arbejdet med en mere værdig ældrepleje.

***

Men lovforslaget om værdighedspolitikker står ikke alene.

- For at løfte ældreplejen og sikre en mere værdig pleje afsatte vi 1 milliard kr. ekstra årligt på finansloven for 2016.
- Midlerne skal styrke kommunernes arbejde med en mere værdig ældrepleje.

- Midlerne kan bl.a. anvendes til varme hænder og kompetenceudvikling med fokus på arbejdet med værdighed.
- Den enkelte kommune afgør, ud fra en konkret vurdering i kommunen af, hvor behovet er størst, hvad midlerne skal anvendes til.
- Der er tale om nye midler, som ligger ud over kommunernes vedtagne budgetter for 2016. Midler, der kan anvendes til nye initiativer eller til udvidelse af eksisterende initiativer.

***

Når det er sagt, så mener jeg ikke, at for eksempel skemalagte toiletbesøg kun handler om kommunernes økonomi. Langt fra.

Det handler *også* om manglende ledelse, og en kultur, hvor systemet, og ikke borgeren, er i centrum.

Vi skal have borgerne i centrum, og det kræver blandt andet:

- at personalet møder den enkelte med værdighed og respekt.
- At personalet kender borgeren og borgerens livshistorie, så man ved, hvordan man skal møde borgeren.

- Og at der er en tydelig ledelse, der sikrer, at der ikke lokalt opstår kulturer og arbejdsgange, der ikke tager hensyn til den enkelte borgers behov.

Jeg håber derfor også, at udarbejdelsen af værdighedspolitikker vil være med til at skabe en diskussion på den enkelte arbejdsplads om, hvordan kulturen og arbejdsgangene bedst understøtter en mere værdig ældrepleje.

***

Af samrådsspørgsmålet kan man få det indtryk, at socialdemokraterne mener, at det er et problem for kommunerne, at ældremilliarden er blevet omlagt til blokken. Men lad mig slå fast. Det er det ikke.

- Det var kommunerne selv, der i forbindelse med forhandlingerne om kommuneøkonomiaftalen for 2016 ønskede, at ældremilliarden skulle omlægges til bloktilskuddet.
- Og som spørgeren selv på et tidligere samråd har bekræftet, så er ældremilliarden ikke afskaffet. Der var en milliard ekstra til kommunerne i 2014 og 2015, og det er der fortsat i 2016 og frem.

- Endelig bliver jeg også nødt til at sige, at det ikke kun var den tidligere regerings ældremilliard, som det fremgår af samrådsspørgsmålet. Finanslovsaftalen for 2014 blev indgået med Venstre og Det Konservative Folkeparti. Vi har således gennem flere år prioriteret at afsætte flere midler til ældreområdet.

***

Jeg vil også godt aflive myten om, at regeringen skulle have skåret ned på ældreområdet i 2016.

- Regeringen og KL blev i kommuneøkonomiaftalen for 2016 enige om at indføre et omprioriteringsbidrag i det kommunale udgiftsloft på 1 pct. svarende til ca. 2,4 mia. kr. i 2016.
- Samtidig blev regeringen og KL enige om, at der tilbageføres 1,9 mia. kr. af omprioriteringsbidraget i 2016 til kommunerne til prioriterede indsatser på de borgernære serviceområder.
- Endvidere har vi med finansloven for 2016, som tidligere nævnt, afsat 1 mia. kr. til, at ældre borgere skal have en værdig pleje og omsorg.

- Det betyder derfor samlet set, at kommunernes service løftes med ½ mia. kr. fra 2015 til 2016.

***

Derudover har vi også, sammen med satspuljepartierne, bl.a. afsat 470 mio. kr. over fire år til en national handlingsplan for demens 2025.

Det har vi, fordi vi som regering er klar til at påtage os en del af ansvaret for at styrke demensindsatsen i Danmark.

Handlingsplanen udarbejdes i en bred og inddragende proces med de relevante aktører på området.

- Jeg er derfor pt. i gang med at indhente inspiration til handlingsplanen både i Danmark og i udlandet. Det sker bl.a. ved at spørge dem, det hele handler om – mennesker med demens og deres pårørende – hvad der er vigtigt for dem.
- Disse input skal, sammen med et fagligt oplæg udarbejdet af Sundhedsstyrelsen, danne afsæt for den endelige nationale handlingsplan for demens 2025.
- En plan som regeringen forventer at præsentere i efteråret 2016.

***

Regeringen prioriterer således ældreplejen og har allerede igennem det sidste halve år igangsat en række tiltag, som er med til at skabe mere værdighed og tryghed i ældreplejen.

***

Tak for ordet.